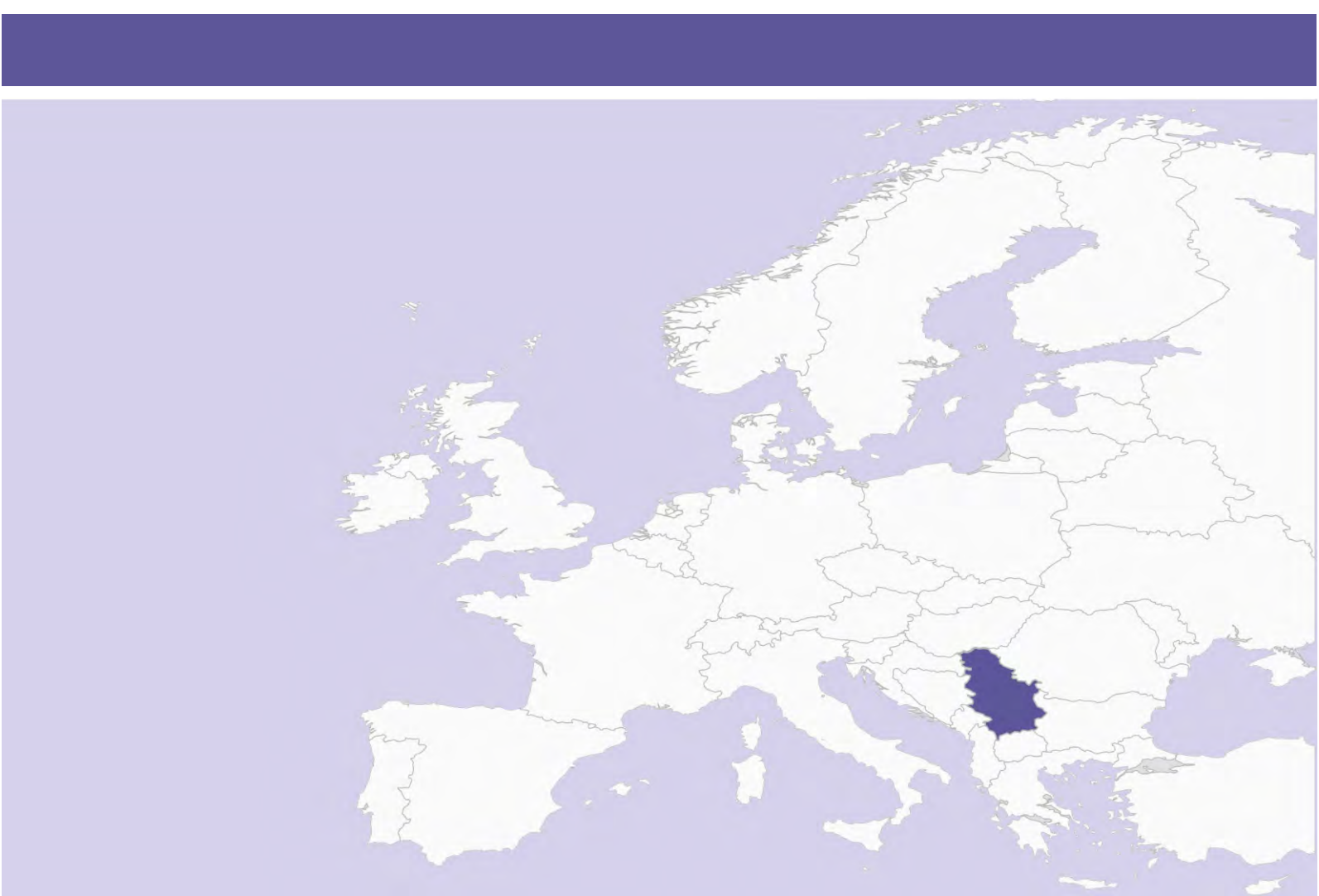

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Министарство заштите животне средине
Агенција за заштиту животне средине

УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ ОД 2011. ДО 2018. ГОДИНЕ

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

Министарство заштите животне средине

Агенција за заштиту животне средине

**УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ
У ПЕРИОДУ 2011-2018. ГОДИНА**

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Министарство заштите животне средине
Агенција за заштиту животне средине

**УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ
У ПЕРИОДУ 2011-2018. ГОДИНА**

Извештај припремили

Мр Љиљана Ђорђевић
Нада Радовановић
Мр Небојша Реџић
Горан Јовановић

Директор Агенције

Филип Радовић

САДРЖАЈ

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ИЗВЕШТАВАЊУ	5
УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ У ПЕРИОДУ 2010. – 2018. ГОДИНА	9
САНИТАРНЕ ДЕПОНИЈЕ И РЕГИОНИ ЗА УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ	21
ЈКП И ДИВЉА СМЕТЛИШТА	23
ДОЗВОЛЕ ЗА УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ	25
АМБАЛАЖА И АМБАЛАЖНИ ОТПАД	29
ПРОИЗВОДИ КОЈИ НАКОН УПОТРЕБЕ ПОСТАЈУ ПОСЕБНИ ТОКОВИ ОТПАДА	32
МЕДИЦИНСКИ И ВЕТЕРИНАРСКИ ОТПАД	36

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ИЗВЕШТАВАЊУ

Законски основ за извештавање

Подаци о управљању отпадом у Републици Србији се прикупљају у складу са Законом о управљању отпадом ("Сл. гласник РС", бр. 36/2009, 88/2010 и 14/2016). Извештавањем су обухваћене све врсте отпада, осим оних наведених у члану 4. Закона – Изузеци од примене.

Чланом 75. истог Закона предвиђени су обвезници извештавања и то:

- Произвођач, власник и/или други држалац отпада, изузев домаћинства,
- Правна лица, односно предузетници који учествују у промету отпада,
- Произвођач и увозник производа који после употребе постају посебни токови отпада,
- Оператер постројења за поновно искоришћење отпада,
- Оператер на депонији.

Сви обвезници извештавања су дужни је да воде и чувају дневну евиденцију о количинама генерисаног, преузетог, искоришћеног, депонованог, увезеног или извезеног отпада и да доставља Агенцији годишњи извештај.

Извештавање о амбалажи и амбалажном отпаду прописано је Законом о амбалажи и амбалажном отпаду ("Сл. гласник РС", бр. 36/2009), поглавље 4. Извештавање о амбалажи и амбалажном отпаду.

Подаци се прикупљају у складу са:

1. Правилником о методологији за израду националног и локалног регистра извора загађивања, као и методологији за врсте, начине и рокове прикупљања података ("Сл. гласник РС", бр. 91/2010, 10/2013 и 98/2016),
2. Правилником о обрасцу дневне евиденције и годишњег извештаја о отпаду са упутством за његово попуњавање ("Сл. гласник РС", број 95/2010 и 88/2015),
3. Правилником о обрасцима извештаја о управљању амбалажом и амбалажним отпадом ("Сл. гласник РС", бр. 21/2010 и 10/2013),
4. Уредбом о производима који после употребе постају посебни токови отпада, обрасцу дневне евиденције о количини и врсти произведених и увезених производа и годишњег извештаја, начину и роковима достављања годишњег извештаја, обвезницима плаћања накнаде, критеријумима за обрачун, висину и начин обрачунавања и плаћања накнаде ("Сл. гласник РС", бр. 54/2010, 86/2011, 41/2013 - др. правилник и 3/2014),
5. Правилником о обрасцу Документа о кретању опасног отпада, обрасцу претходног обавештења, начину његовог достављања и упутству за њихово попуњавање ("Сл. гласник РС", број 17/17).

Број предузећа која су извештавала

Број пријављених постројења која у току делатности стварају отпад и постројења која учествују у пословима управљања отпадом је дат у табели 1.

Табела 1. Број пријављених постројења која у току делатности генеришу отпад и постројења која учествују у пословима управљања отпадом

Година	Генерисање отпада	Поновно искоришћење отпада	Одлагање отпада	Увоз отпада	Извоз отпада
2011	783	157	14	18	57
2012	1181	134	17	23	79
2013	1621	253	24	30	90
2014	1980	274	29	40	92
2015	2265	291	28	45	89
2016	2801	311	33	49	99
2017	3460	306	33	46	97
2018 *	4571	331	32	45	96

* Број пријављених постројења за 2018. годину до 20.08.2019. године.

Као што се види из табеле 1. број предузећа који извештавају о генерисању отпада се од 2011 године повећао за 83%, док је у односу на прошлу годину повећан за 24%. Број оператера поновног искоришћења отпада се у односу на 2011. годину повећао за 53%, а у односу на прошлу годину за 8%. Обим извештавања за одлагање отпада је у односу на 2011, повећао за 57,6%, за увоз и извоз отпада се у односу на 2011 повећао за 60,9%, односно 39,4%. У протекле три године се није значајно мењао број извештаја за одлагање, извоз и увоз отпада.

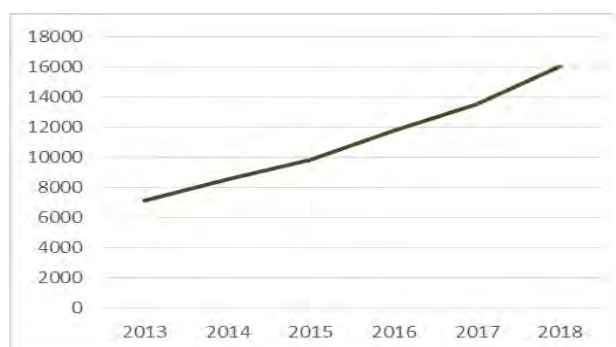
Број достављених извештаја

Евиденција о броју достављених извештаја се води од 2013. године када је успостављен постојећи информациони систем. У табели 1. је дат број достављених извештаја о управљању отпадом по годинама за период 2013 – 2018 година. Графички приказ броја достављених извештаја о управљању отпадом је дат на слици 1.

Табела 2. Број достављених годишњих извештаја у периоду 2013 – 2018 године

Година	Генерисање отпада	Одлагање отпада	Поновно искоришћење	Извоз отпада	Увоз отпада	Комунални отпад	Укупно*
2013	6602	24	253	90	30	106	7105
2014	8014	29	274	92	40	96	8545
2015	9266	28	291	89	45	96	9815
2016	11204	33	311	99	49	99	11795
2017	12924	33	306	97	46	104	13510
2018	15421	32	331	96	45	101	16026

* Број достављених годишњих извештаја за 2018. годину до 20.08.2019. године.

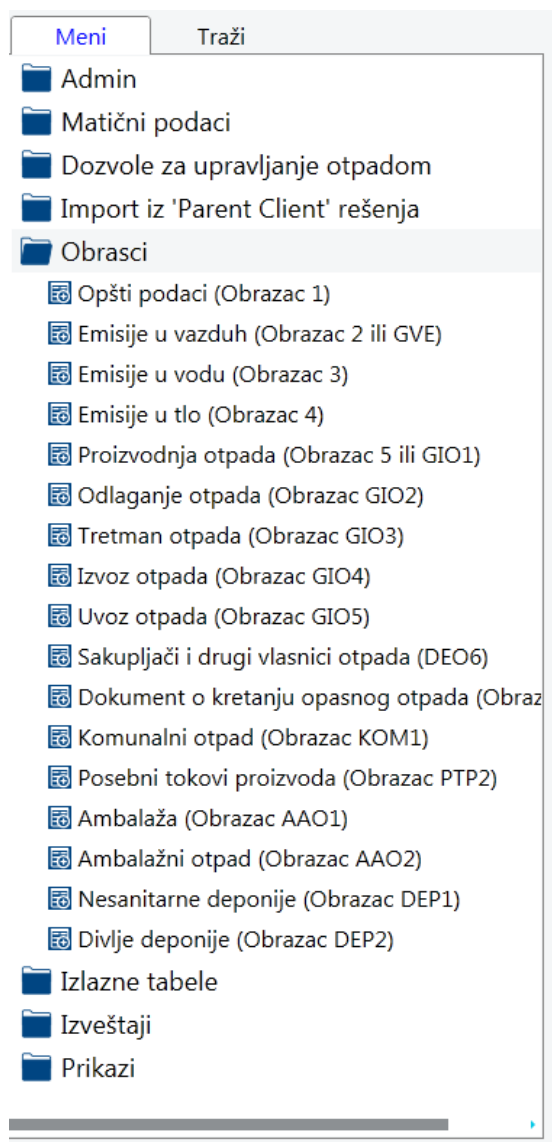
Слика 1. Број достављених годишњих извештаја о управљању отпадом

Као што се види из табеле 2. број извештаја у периоду 2013 – 2018 година је повећан за 56%, док је у односу на прошлу годину повећан за око 16%. Повећава се број извештаја од стране произвођача отпада, док је број извештаја које достављају оператери за управљање отпадом уједначен.

Информациони систем управљања отпадом

Постојећи информациони систем управљања отпадом се користи за извештавање од 2013. године.

Извештавање кроз ИС обухвата 17 образаца као што је приказано на слици 2.

Слика 2. Обрасци за извештавање у НРИЗ ИС

Цео систем је пројектован двојезично – српски и енглески језик.

Дневна евиденција

Документ о кретању опасног отпада

Обавезу достављања извештаја у складу са Законом, на Документ о кретању опасног отпада – Образац ДКО има произвођач, односно власник и/или други држалац и свако ко преузима опасан отпад за свако кретање опасног отпада.

Од марта 2017. године, када је усвојен Правилник до краја 2017. године је пријављено 35800 кретања опасног отпада на територији Републике Србије. Током 2018. године пријављено је 60879 кретања опасног отпада. Током 2019. године до 23.08.2019. године пријављено је 40280 кретања опасног отпада. Сваког дана се пријави између 200 и 250 нових кретања опасног отпада.

Дневна евиденција сакупљача и других власника отпада

Обавезу достављања податка на обрасцу ДЕО6 имају предузећа која спадају у групу сакупљача или других власника отпада који нису: произвођачи отпада, оператери на депонији, оператери за поновно искоришћење отпада, увозници или извозници отпада.

На основу унетих податка из претходне године у образац ДЕО 6 генерише се годишњи извештај ГИО 6. Током 2018. године достављено је 72203 извештаја на обрасцу ДЕО 6. На основу тога је генерисано 543 годишња извештаја. Током 2019. године до 23.08.2019. године пријављено је 32397 поменутих извештаја.

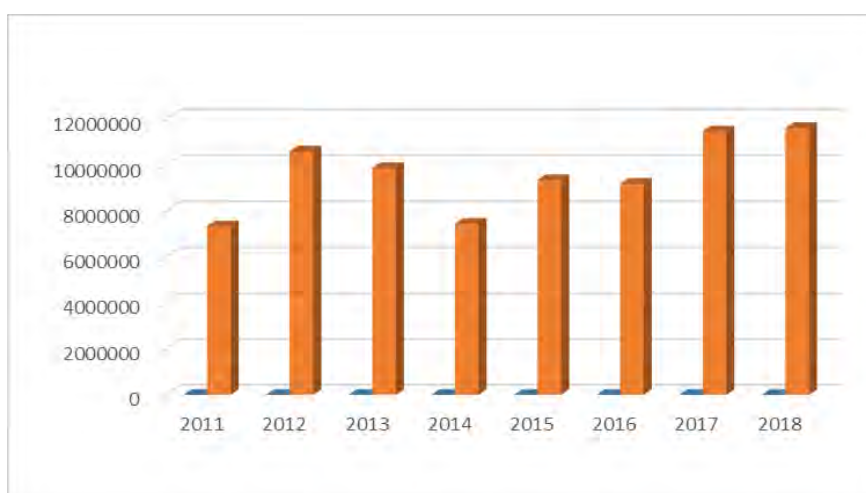
УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ У ПЕРИОДУ 2011. – 2018. ГОДИНА

Производња отпада

Укупна количина произведеног отпада, према подацима достављеним у Национални регистар извора загађивања, је дата у табели 3, односно слици 2.

Табела 3. Укупна количина произведеног отпада годишње у периоду 2011 – 2018 година

Година	Количина отпада (t)
2011	7337333
2012	10601454
2013	9881313
2014	7451105
2015	9354680
2016	9197100
2017	11476550
2018	11613787

Слика 2. Укупна количина произведеног отпада (t)

Као што се види из табеле 3. укупна количина створеног отпада током 2018. године је око 11,6 милиона тона. Количине су незнатно повећане у односу на 2017. годину када су биле повећане у односу на претходне услед повећања броја постројења која достављају извештаје, као и повећане количине отпада насталог у термоенергетским објектима и компанији чија је делатност производња сировог гвожђа, челика и феролегура. У табелама 4. и 5. су дати индикатори – Укупна количина произведеног отпада по становнику годишње и Укупна количина произведеног отпада у односу на БДП.

Табела 4. Укупна количина произведеног отпада по становнику годишње (t/stan/god)

Година	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Количина произведеног отпада по становнику (kg/stan/god)	1,2	1,5	1,5	1,0	1,3	1,3	1,6	1,7

Табела 5. Укупна количина произведеног отпада у односу на БДП (t/mil \$)

Година	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Количина произведеног отпада у односу на БДП (t/mil \$)	149,0	245,2	204,2	158,6	236,2	226,4	259,5	230,2

Као што се види из табела 4. и 5. количина произведеног отпада се у 2018. години повећава и креће око 1,7 t/stan/god, односно око 230,2 t/mil \$)

У табели 6. је приказана укупна количина произведеног отпада подељена на опасан, односно неопасан отпад.

Табела 6. Укупна количина неопасног и опасног отпада (t/god)

Година	Количина неопасног отпада (t)	Количина опасног отпада (t)
2011	7.242.191	95.142
2012	10.524.139	77.315
2013	9.754.383	126.930
2014	7.396.241	54.864
2015	9.301.212	53.468
2016	9.122.782	74.318
2017	11.396.548	80.002
2018	11.519.280	94.507

Удео опасног отпада у периоду 2011 – 2018 година се кретао од 0,6% до 1,3% у односу на укупни произведени отпад. У 2018. години удео опасног отпада у укупној количини отпада је износио 0,8%.

У табели 7. је приказана укупна количина отпада по категоријама отпада из Каталога отпада.

Табела 7. Укупна количина отпада по категоријама отпада из Каталога отпада(t/god)

Група	Године							
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
1	/	/	/	/	/	/	/	/
2	145549	128603	82251	64922	70606	32861	30647	38647
3	31840	32458	34623	26719	25574	32455	33238	32873
4	1613	2340	2664	3226	4276	6657	7830	11297
5	580	1387	3476	5573	1613	3642	5442	3694
6	50395	53548	70679	1701	2073	893	1076	877
7	1538	4235	4835	6661	7763	7704	8645	14462
8	1477	1010	3912	3292	3624	3554	3618	3964
9	88	155	233	312	275	305	241	295
10	3358146	6430128	6739729	4454716	6499254	6546377	8250161	8252999
11	1378	1136	1953	1292	1355	2215	1828	1879
12	32796	15857	46238	52838	57243	56848	70727	63936
13	1944	5129	13628	12170	10751	10182	11598	13019
14	4	4	181	88	197	27	28	149
15	52845	51326	82553	84952	98717	105325	117824	143056
16	16139	22737	31192	47162	34497	38628	55397	54778
17	431109	1118052	78608	210732	258692	107897	232614	201930
18	2853	2519	2455	2873	2822	2824	2995	3607
19	473214	72281	227583	285579	339039	274930	405019	460356
20	2733825	2658549	2454520	2186297	1936309	1963776	2237622	2311969
Укупно	7337333	10601454	9881313	7451105	9354680	9197100	11476550	11613787

Из табеле 7. се види да је највећа количина отпада која је створена током делатности у категорији 10. – Отпад из термичких процеса и износи око 70 % од укупне вредности произведеног отпада. Највећи произвођачи отпада су термоенергетски објекти, који у току свог рада производе летећи пепео од угља, који је током 2018. године генерисан у количини од 7,45 милиона тона, као и слични отпади од прераде шљаке, муљеви и филтер погаче. Након тога по количини следе соли-дификовани отпад из постројења за обраду отпада, отпадни метали који садрже гвожђе и отпад који настаје обрадом метала и мешани отпад од грађења и рушења. Група 20 представља укупну количину комуналног отпада.

Количина произведеног комуналног отпада

У табели 8. су дати основни индикатори који показују количине произведеног комуналног отпада и њима се прати остварење стратешког циља - избегавање и смањивање настајања отпада. Индикатори се израђују на основу годишњих података о количини отпада пријављених од стране комуналних предузећа у локалним самоуправама у складу са Правилником о обрасцу дневне евиденције и годишњег извештаја о отпаду (Сл. гласник РС, број 95/10).

У складу са Правилником о методологији за прикупљање података о саставу и количинама комуналног отпада на територији јединице локалне самоуправе (Сл. гласник РС, бр. 61/2010) локалне самоуправе имају обавезу да четири пута годишње ураде анализе количина и састава комуналног отпада на својој територији.

Број ЈК предузећа која су известила за 2018. годину податке доставило 1013 локална самоуправа. За локалне самоуправе које нису извршиле своју обавезу извршена је процена.

Табела 8. Индикатори комуналног отпада

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Укупна количина генерисаног отпада (мил. t)	2.71	2.62	2.41	2.13	1.840	1.89	2.15	2.23
Количина прикупљеног и депонованог отпада од стране општинских ЈКП (мил. t)	2.09	1.83	1.92	1.67	1.36	1.49	1.80	1.95
Просечни обухват прикупљања отпада (%)	77	~ 70	80	~80	82	~82	83,7	87.2
Средња дневна количина комуналног отпада по становнику (kg)	1.01	0.99	0.92	0.81	0.71	0.73	0.84	0.85
Средња годишња количина по становнику (t)	0.37	0.36	0.34	0.30	0.26	0.27	0.30	0.31

Као што се види из табеле 8. и у 2018. години наставља се пораст вредности количина генерисаног и сакупљеног комуналног отпада уз благо повећање обухвата његовог прикупљања. То показује, пре свега, успешност система прикупљања појединих фракција комуналног отпада у локалним заједницама, као што је нпр. отпадни папир и картон, амбалажни отпад, као и друге врсте отпада које су обично завршавале у контејнерима, али и додатно смањење куповне моћи становништва као последице економске кризе.

Количина произведеног опасног отпада

Због свог израженог утицаја на здравље људи и животну средину, посебно је издвојена анализа генерисаног опасног отпада. Количина произведеног опасног отпада у периоду 2011 – 2018. година је дата у табели 9., док је у табели 10. дата количина опасног отпада по становнику.

Табела 9. Количина произведеног опасног отпада у периоду 2011 – 2018 година (t/god)

Година	Количина опасног отпада (t)
2011	95142
2012	77315
2013	126930
2014	54864
2015	53468
2016	74318
2017	80002
2018	94507

Табела 10. Количина произведеног опасног отпада по становнику годишње (kg/stan/god)

Година	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Количина произведеног опасног отпада по становнику годишње (kg/stan/god)	13,1	10,7	17,7	7,7	7,5	10,5	11.1	13,3

Из табеле 10. се види да је укупна количина опасног отпада мала и износи мање од 100 хиљада тона годишње, односно 13,3 kg/stan/god.

Из табеле 11. количина произведеног опасног отпада по групама отпада из Каталога отпада се види да је највећа количина опасног отпада из категорије 10. Отпади из термичких процеса. Количина отпада у категорији 6. је смањена након 2014. године јер је Еликсир Прахово који је извештавао производњу фосфогипса као отпада, престао са радом.

Табела 11. Количина произведеног опасног отпада по групама отпада из Каталога отпада

Група	Количина опасног отпада (t)							
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
1								
2		0.04	0.50	2.60	0.60		0.36	0.74
3			3		16			0.2
4	1	15					80	
5	542	1054	3459	5537	1613	3629	5442	3694
6	40199	44418	67829	120	354	772	926	771
7	700	258	402	1422	1300	687	494	4465
8	930	372	2759	1910	2047	1840	2000	1738
9	44	110	120	123	115	100	133	126
10	37848	15253	12796	10508	15632	29806	29509	32321
11	600	439	453	436	402	1092	723	915
12	2539	1584	622	1568	1702	3237	3060	1618
13	1944	5129	13628	12170	10751	10182	11598	13019
14	4	4	181	88	197	27	28	149
15	678	935	1229	1448	2303	4188	2556	4380
16	3966	1718	4082	11699	8660	10147	12178	17735
17	179	1226	14854	2335	2100	819	2809	1941
18	2502	2094	2232	2623	2542	2564	2731	3351
19	1802	1143	847	1277	2255	3084	4155	5803
20	667	1563	1435	1596	1479	2144	1580	2480
Укупно:	95142	77315	126930	54864	53468	74318	80002	94507

Количина поново искоришћеног отпада

На основу података достављених до августа 2019. године од стране 331 оператера који имају дозволу за поновно искоришћење отпада, у току 2018. године је подвргнуто третману 2,03 милиона t отпада. Од укупне количине прерађеног отпада највише су заступљени отпадни метали па отпади из термичких процеса односно отпад од прерађене и непрерађене шљаке из индустрије гвожђа и челика, а затим следи папирна и картонска амбалажа.

У табели 12. је приказана количина поново искоришћеног отпада према врстама поступака. Поступци од R1 – R10 су прави поступци третмана, и на тај начин је прерађено 1, 60 милиона тона неопасног отпада и 94 хиљада тона отпада који је по карактеру опасан. Поступци од R11 – R13 представљају помоћне активности везане за поступке третмана – припрему отпада, складиштење. Од приказаних количина на те поступке се односи 313 хиљада тона неопасног отпада и 19 хиљада тона опасног отпада.

Табела 12. Количина поново искоришћеног отпада

Година	Укупно третирано (t)	Третирано поступком R1 – R10 (t)	Третирано поступком R11 – R13 (t)
2011	1.453.772	1.422.017	31.755
2012	1.119.482	940.662	178.820
2013	1.787.664	1.493.388	294.275
2014	2.005.387	1.660.068	345.319
2015	1.639.486	1.279.231	360.255
2016	1.679.340	1.418.226	261.122
2017	1.740.131	1.479.522	260.609
2018	2.033.149	1.700.470	332.679

Третман опасног отпада

Предузећа која врше третман опасног отпада су пријавила да је на третман укупно преузето 113.688 тона опасног отпада. У табели 13. је приказан третман опасног отпада по Р ознакама третмана у складу са Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада, "Службени гласник РС, број 56/10".

Табела 13. Количина поново искоришћеног опасног отпада према R кодовима

R код	Укупно третирано опасног отпад (t)							
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
R1	3131	665.6	439.5	4296.5	8846.4	9650.2	8166	14779
R2	104	375	309.8	348.2	325.1	253.4	137	110
R3	163.3	116.9	381.4	658	452.9	2745.9	2788	3318
R4	32430.2	32586	30995.7	26579.3	28007.7	41650.5	41666	39638
R5	58851.2	36957.6	32996.8	24559.2	21751.5	2123.8	932	1060
R6	1.4	0.2	346.4	0	0	0	0	0
R7	188.4	3042	6616.9	4163.8	4011.5	14041.2	16488	33932
R8	27.3	35.3	654.9	0	0	0	0	0
R9	3045.6	2686.7	4645	2656.4	3350.5	2804.2	3670	1142
R10	504.1	1484.4	1338.6	15907.1	981.4	1169	389	693
R11	209.5	1319.3	1886.2	280.9	1059.4	1743.4	872	640
R12	1024.3	1335.3	9573.5	5837.3	4117.2	9790.6	13349	17485
R13	942.8	324.5	944.6	17950.4	17626.1	787.3	915	891

Из табеле 13. се види да је дошло до пада количина третираног опасног отпада операцијом R5 којим су третиране количине отпадне фосфорне и фосфорасте киселине настале у периоду 2011. - 2013. година у постројењу ИХП Прахово, односно Еликсир Прахово, који је престао са радом. Са друге стране долази до повећања количина третмана опасног отпада операцијом R7 јер се повећава количина третираних отпадних муљева и отпада од бушења који садрже нафту, које врши предузеће које је добило дозволу за третман опасног отпада у мобилном постројењу током 2013. године. Током 2018. године су се повећале количине отпада које су у цементној индустрији искоришћене операцијом R1.

Депоноване отпада

Извештај о количинама одложеног отпада у 2018. години доставило је 32 оператера. У табели 14. је дат преглед количина депонованог отпада у периоду 2011 – 2018 година.

Табела 14. Количина депонованог отпада

Година	Количина депонованог неопасног отпада (t)	Количина депонованог опасног отпада (t)
2011	347.367,00	
2012	1.172.413,17	7.684,87
2013	985.005,366	7.390,48
2014	1.117.831,71	5.995,01
2015	1.267.632,45	13.900,25
2016	1.291.323,57	30.417,12
2017	1.518.138,00	27.915,00
2018	1.716.092,00	29.404,00

Из табеле се види да је у 2018. години одложено 1,7 милиона t отпада, од чега је 29,4 хиљада t опасног отпада. Опасан отпад је претежно одложен на депонију за одлагање индустријског отпада на којој је одложено 29.128 t опасног отпада, а 276 тона је одложено депоније регионалног карактера које имају дозволу за одлагање опасног отпада. Опасан отпад који је одложен на регионалне депоније чине грађевински и изолациони материјали који садрже азбест, а на депонији индустријског отпада су претежно одложени муљеви и филтер колачи који садрже опасне супстанце. Значајне количине одложеног неопасног отпада представља отпад из групе 20 03 у коју спадају мешани комунални, остаци од чишћења улица и кабасти отпад који је одложен у количини од 822.000 тона, а затим по заступљености следе отпади од прераде шљаке настале из термичких процеса, солидификовани отпади из постројења за обраду отпада, мешани отпади од грађења и рушења отпадна земља и камен као и мешавине или поједине фракције бетона, цигле, плочице и керамика.

Прекогранично кретање отпада

Прикупљени подаци показују кретање количина отпада у прекограничном промету отпадом, по врстама и земљама. Табела 15 и 16.

Из Републике Србије је у току 2018. године извезено 343.825 t отпада од чега 11.074 t има карактер опасног и 332.751 t неопасног отпада. Више од 60% извезеног отпада чине метали, од чега су највише заступљени метали који садрже гвожђе. Значајне количине извезеног отпада представља и отпадна амбалажа од папира, стакла и пластике. Скоро половину количине извезеног опасног отпада чине оловне батерије и акумулатори, а затим по количини следе шљаке из примарне и секундарне производње и опасне компоненте уклоњене из одбачене опреме.

И даље се извозе велике количине отпада за које постоје прерађивачки капацитети у земљи.

Табела 15. Извоз отпада у периоду 2012-2018. година

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Опасан отпад	6.900	10.680	25.003	23.848	16.686	9.944	11.074
Неопасан отпад	478.510	406.158	378.007	282.314	292.918	430.045	332.751
Укупно	485.410	416.838	403.010	306.162	309.604	439.989	343.825

Увезено је 232.150 тона отпада од чега 996 t има карактер опасног и 231.154 t отпада који је по карактеру неопасан. Приближно половину укупне количине отпада који је увезен представља отпад од папира и папирне и картонске амбалаже. По заступљености следе отпад од млевења из термичких процеса, преузет за потребе индустрије гвожђа и челика, а затим остали отпадни метала и отпади од прераде метала. Опасан отпад представљају оловни акумулатори који су увезени из Црне Горе. И даље се наставља тренд увоза и извоза истих врста отпада као што су на пример отпадни папир и метали. И даље се наставља тренд увоза и извоза истих врста отпада као што су на пример метали и отпадни папир.

Табела 16. Увоз отпада у периоду 2012-2018. година

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Опасан отпад	1.953	304	24	/	163	1.081	996
Неопасан отпад	221.181	221.590	243.807	216.878	219.063	176.107	231.154
Укупно	223.134	221.894	243.831	216.878	219.226	177.188	232.150

На слици 3. се види приказ земаља у које је отпад извезен, односно из којих је увезен током 2018. године. Највише отпада је извезено у Албанију, Бугарску, Хрватску, Северну Македонију и Мађарску. Највише отпада је увезено из Турске, Мађарске и Хрватске.

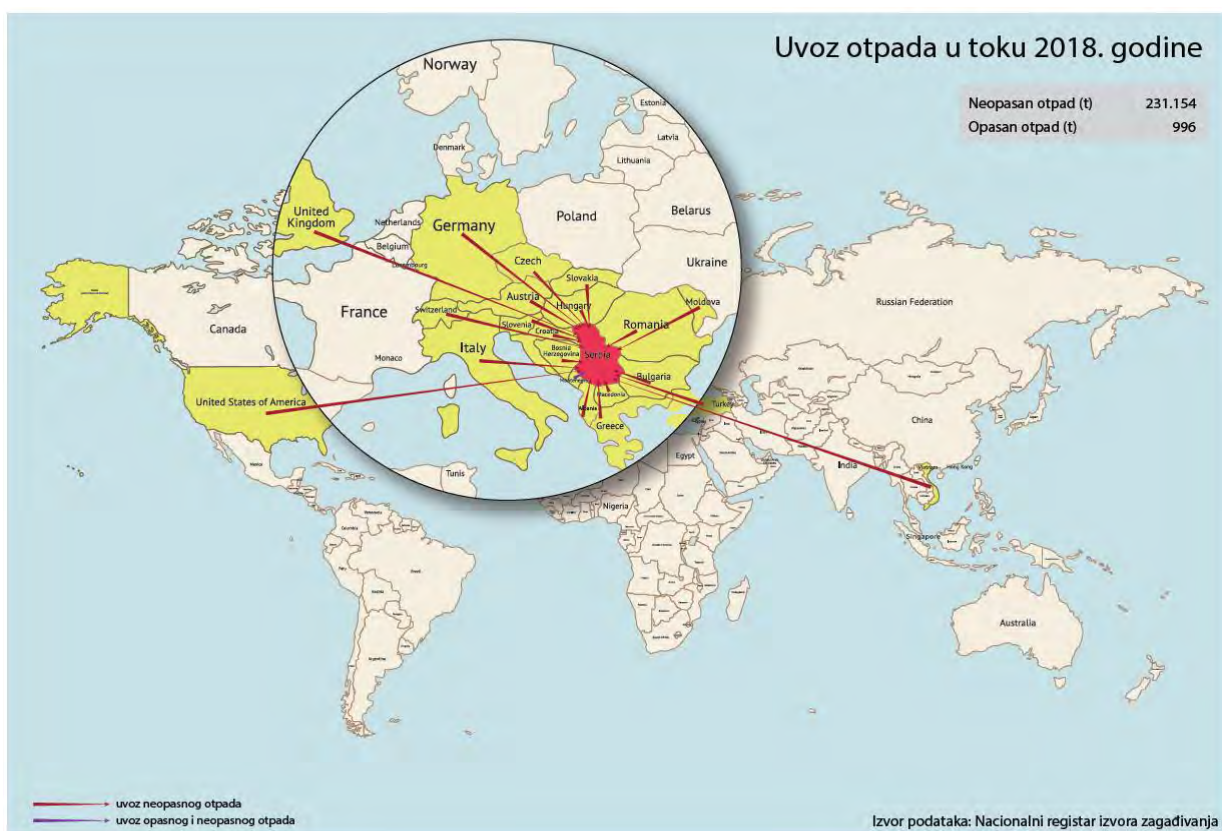
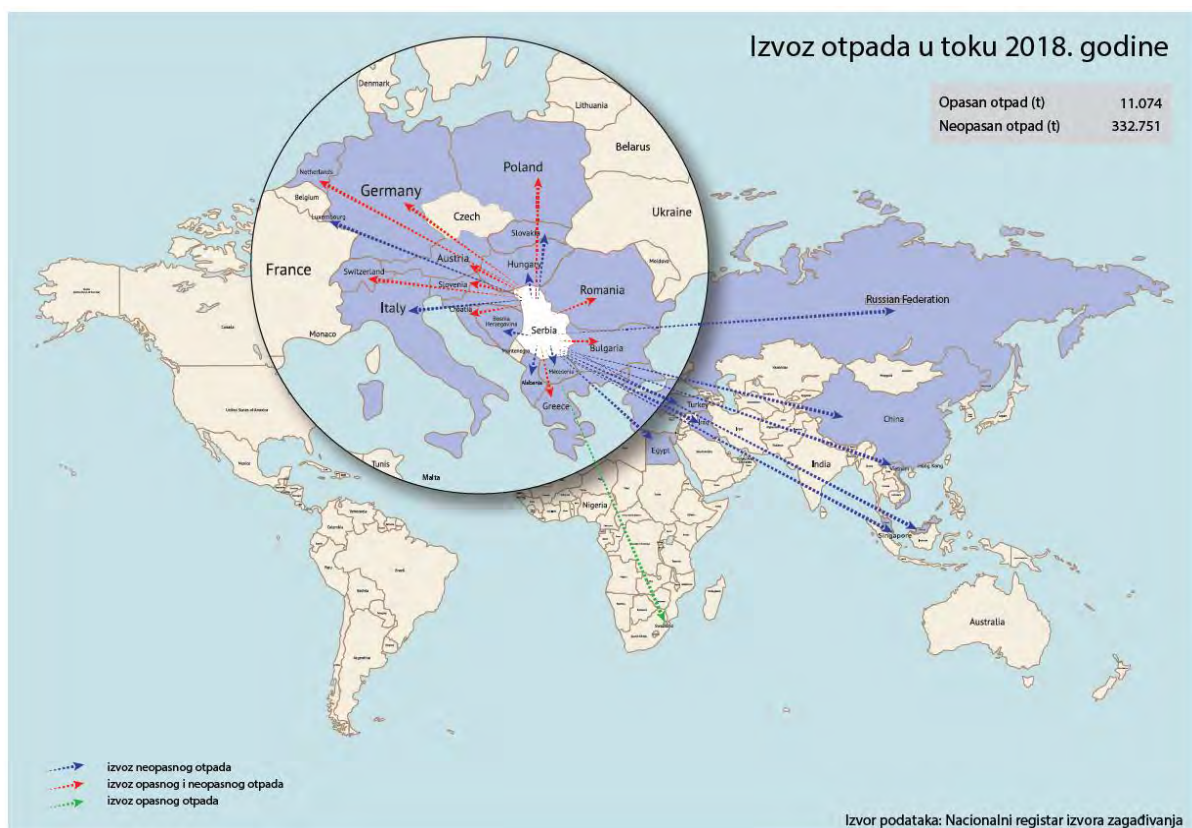
Увоз и извоз секундарних сировина

На основу достављених података за 2018. годину урађена је анализа увоза и извоза за поједине групе отпада које представљају секундарне сировине - метали, пластика, стакло, дрво, папир и картон, батерије и акумулатори и текстил. У избору секундарних сировина коришћен је документ - Став Европске комисије и социјалног комитета везан за избор секундарних сировина, уз уважавање националних потреба за појединим врстама отпадних материјала које представљају секундарне сировине.

Као што се види из табеле, извоза дрвеног отпада у 2018 години није било, али се јавља врло велики увоз пиљевине, иверје, струготине, дрво, иверица и фурнир, због чега је потребно унапред предупредити извоз ових врста отпада.

За неке отпаде подједнак је увоз и извоз. - папир и картон, пластика, што значи да предузећа не знају да постоји извоз отпада за које постоје прерађивачки капацитети у земљи. И метали се могу посматрати у сличном контексту.

Збирни приказ увоза и извоза секундарних сировина је дат у табели, док је детаљан приказ по врстама отпада дат у табели 17.

Слика 3. Земље извоза, односно увоза отпада

Табела 17. Збирни приказ увоза и извоза секундарних сировина 2018

Врста отпада	Извоз (t)	Увоз (t)
Метали	211046	23931
Пластика	6397	15744
Стакло	18712	278
Дрвени отпад	0	10908
Папир и картон	73390	127212
Батерије и акумулатори	5826	996
Текстил	529	479

У табели 18. је дат детаљан приказ Увоза и извоза секундарних сировина по врстама (индексним бројевима) у 2018. години.

Табела 18. Увоз и извоз секундарних сировина по врстама

ГРУПА	ПОДГРУПА	ИНДЕКСНИ БРОЈ	ОПИС	ИЗВОЗ			УВОЗ		
				КОЛИЧИНА ИНДЕКСНИ БРОЈ (t)	КОЛИЧИНА ПОДГРУПА (t)	КОЛИЧИНА ГРУПА (t)	КОЛИЧИНА ИНДЕКСНИ БРОЈ (t)	КОЛИЧИНА ПОДГРУПА (t)	КОЛИЧИНА ГРУПА (t)
Метали	Гвожђе и челик	12 01 01	стругање и обрада ферометала	9350	189234	211046	3112	3112	23931
		12 01 02	прашина и честице ферометала	0			0		
		16 01 16	резервоари за течни гас	0			0		
		16 01 17	ферозни метал	858			0		
		17 04 05	гвожђе и челик	83201			0		
		19 10 01	отпад од гвожђа и челика	20403			0		
		19 12 02	ферозни метал	75422			0		
	Обојени метали	17 04 01	бакар, бронза, месинг	6374	11555		56	3929	
		17 04 02	алуминијум	4170			3873		
		17 04 03	олово	402			0		
		17 04 04	цинк	59			0		
		17 04 06	калај	0			0		
		17 04 11	каблови другачији од оних у 17 04 10	550			0		
	Племени и други метали	16 02 13*	одбачена опрема која садржи опасне компоненте другачије од оне наведене у 16 02 09 до 16 02 12	0	1639		0	159	
		16 02 14	одбачена опрема другачија од оне наведене у 16 02 09 до 16 02 13	0			0		
		16 02 16	компоненте уклоњене из одбачене опреме другачије од оних наведених у 16 02 15	1094			0		

Управљање отпадом у Републици Србији у периоду 2011-2018. година

		16 08 01	истрошени катализатори који садрже Au, Ag, Re, Rh, Pd, Ir или Pt (изузев 16 08 07)	251			139		
		16 08 02*	истрошени катализатори који садрже опасне прелазне метале или опасна једињења прелазних метала	0			0		
		16 08 03	истрошени катализатори који садрже прелазне метале или једињења прелазних метала који нису другачије специфицирани	291			20		
		20 01 35*	одбачена електрична и електронска опрема другачија од оне наведене у 20 01 21 и 20 01 23 која садржи опасне компоненте	0			0		
		20 01 36	одбачена електрична и електронска опрема другачија од оне наведене у 20 01 21, 20 01 23 и 20 01 35	3			0		
	Мешани метални отпад	12 01 03	стругање и обрада обојених метала	1113	8618		0	16731	
		12 01 04	прашина и честице обојених метала	186			0		
		15 01 04	метална амбалажа	1206			0		
		16 01 18	обојени метал	574			1127		
		17 04 07	мешани метали	0.08			0		
		17 04 09*	отпад од метала контаминирани опасним супстанцама	0			0		
		18 01 01	оштри инструменти (изузев 18 01 03)	0			0		
		18 02 01	оштри инструменти (изузев 18 02 02)	0			0		
		19 10 02	отпад од обојених метала	0			0		
		19 12 03	обојени метали	5091			15604		
		20 01 40	метали	448			0		
Пластика	Амбалажна пластика	15 01 02	пластична амбалажа	6356	6356	6397	15365	15365	15744
	Остала отпадна пластика	07 02 13	отпадна пластика	33	41		379	379	
		12 01 05	обработка пластике	0			0		

Управљање отпадом у Републици Србији у периоду 2011-2018. година

		16 01 19	пластика	8			0		
		17 02 03	пластика	0			0		
		20 01 39	пластика	0			0		
Стакло	Амбалажно стакло	15 01 07	стаклена амбалажа	18704	18704	18712	278	278	278
		16 01 20	стакло	8	8		0	0	
	Остали стаклени отпад	17 02 02	стакло	0			0		
		19 12 05	стакло	0			0		
		20 01 02	стакло	0			0		
Дрвени отпад	Дрвена амбалажа	15 01 03	дрвена амбалажа	0	0	0	0	0	10908
		03 01 04*	пиљевине, иверје, струготине, дрво, иверица и фурнир који садрже опасне супстанце	0	0		0	10908	
		03 01 05	пиљевине, иверје, струготине, дрво, иверица и фурнир који садрже опасне супстанце другачије од оних наведених у 03 01 04	0			10908		
		03 03 01	отпад од коре и дрвени отпад	0			0		
		17 02 01	дрво	0			0		
		19 12 07	дрво другачије од оног наведеног у 19 12 06	0			0		
		20 01 38	дрво другачије од оног наведеног у 20 01 37	0			0		
Папир и картон	Папирна и картонска амбалажа	15 01 01	папирна и картонска амбалажа	45950	45950	73390	118486	118486	127212
		19 12 01	папир и картон	3982	27440		8726	8726	
	Остали отпадни папир и картон	20 01 01	папир и картон	23458			0		
Батерије и акумулатори	Батерије и акумулатори	16 06 01*	оловне батерије	5826	5826	5826	996	996	996
		16 06 02*	батерије од никл-кадмијума	0			0		
		16 06 04	алкалне батерије (изузев 16 06 03)	0			0		
		16 06 05	друге батерије и акумулатори	0			0		
		20 01 33*	батерије и акумулатори укључени у 16 06 01, 16 06 02 или 16 06 03 и несортиране батерије и акумулатори који садрже ове батерије	0			0		
		20 01 34	батерије и акумулатори другачији од оних наведених у 20 01 33	0			0		
Текстил	Текстил	15 01 09	Текстил	0	529	529	0	479	479
		19 12 08	Текстил	529			479		
		20 01 11	Текстил	0			0		

Као што се види из табеле 18.:

- постоји извоз великих количина отпада за које у Србији постоје прерађивачки капацитети,
- наставља се тренд увоза и извоза истих врста отпада као што су на пример метали и отпадни папир. Чак и увоз из истих земаља у које је и отпад извезен.

САНИТАРНЕ ДЕПОНИЈЕ И РЕГИОНИ ЗА УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ

За одлагање неопасног отпада користе се санитарне депоније које представљају санитарно-технички уређен простор на коме се одлаже отпад који као материјал настаје на јавним површинама, у домаћинствима, у процесу производње, односно рада, у промету или употреби, а који нема својства опасних материја и не може се прерађивати односно рационално користити као индустријска сировина или енергетско гориво.

Према Националној стратегији управљања отпадом из 2003. године, предвиђено је затварање и рекултивација постојећих сметлишта и изградња 29 регионалних санитарних депонија, са центрима за сепарацију рециклабилног отпада и трансфер станицама. До сада је изграђено 11 санитарних депонија.

Подаци из табеле 19. приказују број изграђених депонија у периоду 2010-2018 година. Податке доставља Министарство надлежно за послове заштите животне средине, као и локалне самоуправе на чијој је територији санитарна депонија изграђена.

Табела 19. Број изграђених санитарних депонија по годинама

	2002	2003	2005	2010	2011	2014	2015	2016	2017	2018
Број санитарних депонија	1	1	2	2	1	1	2	0	0	1

Изграђене регионалне санитарне депоније у функцији:

1. Регионална санитарна депонија „Дубоко“ Ужице
2. Регионална санитарна депонија „Врбак“ Лапово
3. Регионална санитарна депонија Кикинда
4. Регионална санитарна депонија „Гигош“ Јагодина
5. Регионална санитарна депонија „Жељковац - Депонија два“ Лесковац
6. Регионална санитарна депонија „Мунтина падина“ Пирот
7. Регионална санитарна депонија „Јарак“ Сремска Митровица
8. Регионална санитарна депонија Панчево
9. Санитарна депонија „Метерис“, Врање
10. Санитарна депонија локалног карактера у општини Горњи Милановац
11. Регионална санитарна депонија Суботица – још увек је у пробном раду

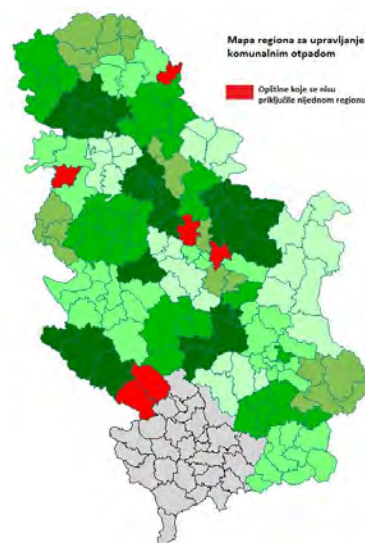
Регионалне депоније које су у изградњи:

1. Регионална санитарна депонија Нова Варош
2. Регионална санитарна депонија Инђија

Мапа региона за управљање комуналним отпадом је дата на слици 4.

Према постојећим подацима 6 општина се још није прикључило ни једном региону за управљање отпадом.

Свака локална самоуправа је имала обавезу израде локалног плана управљања отпадом, као и сваки регион, израду регионалног плана управљања отпадом. На посебној интернет страници Агенције доступни су сви достављени планови управљања отпадом.

Слика 4. Мапа региона за управљање комуналним отпадом

На основу података о депоновању отпада издвојене су санитарне депоније, као и количине одложеног отпада на тим санитарним депонијама у периоду 2011 – 2018 година, што је дато у табели 20.

Табела 20. Количина одложеног отпада на санитарним депонијама

Санитарна депонија	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
РСД „Дубоко“ Ужице	3566	34135	65955	72757	72051	77930	75295	79764
РСД „Врбак“ Лапово	14924	25660	27873	24344	35580	49749	41266	35264
РСД Кикинда	20497	25212	23298	41018	54008	50903	50411	55056
РСД „Гигош“ Јагодина	50011	58975	71383	57667	62760	74113	62893	61660
РСД „Жељковац – Д2“ Лесковац	/	/	58938	62332	64269	63380	69255	71102
РСД „Мунтина падина“ Пирот	/	/	40537	41976	36956	31685	29987	28456
РСД „Јарак“ Сремска Митровица	/	/	/	17808	44545	48126	50912	51080
РСД Панчево	/	/	/	/	/	34093	25815	25358
СД „Метерис“, Врање	1386	21575	2724	2594	180	19890	16841	17247
СД „Вујан“, Горњи Милановац	/	/	11479	12731	14879	13628	15203	14655
УКУПНО	90384	165558	302187	333227	385228	463497	437878	439642

Уколико се упореде подаци о генерисању комуналног отпада и података о количинама отпада одложеног на санитарним депонијама, може се закључити да јединице локалних самоуправа иако имају обавезу одлагања отпада на санитарним депонијама то не чине. Највероватније се комунални отпад и даље одлаже на општинским несанитарним депонијама јер се одлагање на санитарним депонијама наплаћује.

ЖКП И ДИВЉА СМЕТЛИШТА

У Србији још увек велики број општина/градова има сопствену депонију - сметлиште. Према подацима добијеним од локалних самоуправа које су достављале Агенцији за заштиту животне средине попуњавањем Упитника о депонијама на њиховој територији ЖКП организовано одлажу отпад на 123 депонија (сметлишта). То су углавном депоније за које је у складу са Стратегијом о управљању отпадом предвиђено санирање и затварање, јер већина не задовољава ни минимум техничких стандарда. Напомињемо да овај број није дефинитиван пошто 44 јединица локалне самоуправе није послало никакве податке о броју сметлишта на њиховој територији.

Капацитет постојећих депонија – сметлишта је у већини општина већ попуњен, док значајан број депонија не задовољава ни минимум техничких стандарда. Не постоји контролисано одвођење депонијског гаса који настаје разградњом отпада у депонији, што може довести до пожара или експлозије. Процедне воде из депонија се не сакупљају нити пречишћавају, што угрожава подземне и површинске воде и земљиште због високог садржаја органских материја и тешких метала. Не постоји систематски мониторинг емисија, процедурних вода, депонијског гаса итд.

Земљиште на којем су депоније лоциране је најчешће у својини Републике Србије. Старост депонија варира од 4 године (Бачка Паланка – Обровац, Бела Паланка, Мало Црниће, Панчево и Тутин) до 53 године (депонија у Силбашу, општина Бачка Паланка, која је у функцији од 1956. године). Подаци о димензијама и запремини тела депонија нису поуздани, с обзиром да за многе од њих не постоји одговарајућа техничка документација.

Око 70% активних депонија - сметлишта није предвиђено просторно-планским документима и немају урађену студија о процени утицаја на животну средину, нити имају потребне дозволе.

На овим сметлиштима често долази до самопаљења, при чему долази до емисије загађујућих материја. Депоније-сметлишта са највећим ризиком по животну средину и здравље људи су оне које се налазе на удаљеностима мањим од 100 m од насеља или на удаљеностима мањим од 50 m од обале реке, потока, језера или акумулације. Након санације, већина досадашњих одлагалишта може бити претворена у трансфер станице и центре за сакупљање рециклабилног отпада, а преостала ће се затворити изградњом регионалних депонија.

На дивља сметлишта, ван контроле општинских јавних комуналних предузећа, баца се око 20% генерисаног комуналног отпада у Србији. На основу достављених података на територији Републике Србије У 2015 години регистровано је 2170 дивљих сметлишта уз напомену да 48 општина није доставило податке о дивљим сметлиштима на њиховој територији.

У већини случајева дивља сметлишта се налазе у сеоским срединама и последица су, у првом реду, недостатка средстава за проширење система сакупљања отпада, али и лоше организације управљања отпадом на локалном нивоу. Поред ових, ова сметлишта се често формирају дуж саобраћајница у путном појасу, од којих је већи проценат на косинама насипа путева, одакле се отпад једноставно баца киповањем из камиона. Такви простори су најчешће недоступни за уклањање. За депоновање се користе и природне депресије, јаме и вртаче где је чишћење практично немогуће.

Предвиђено је затварање и рекултивација постојећих сметлишта и изградња 26 регионалних санитарних депонија, са центрима за сепарацију рециклабилног отпада, постројењем за компостирање/МБТ и трансфер станицама. На подручју АП Војводине израђен је предлог микролокација на основу геолошких, хидролошких и инфраструктурних критеријума у складу са Стратегијом и Студијом просторног размештаја регионалних депонија и трансфер станица.

Главни изазови управљања отпадом у Србији још увек се односе на обезбеђивање добре покривености и капацитета за пружање основних услуга, као што су сакупљање, транспорт и санитарно одлагање отпада.

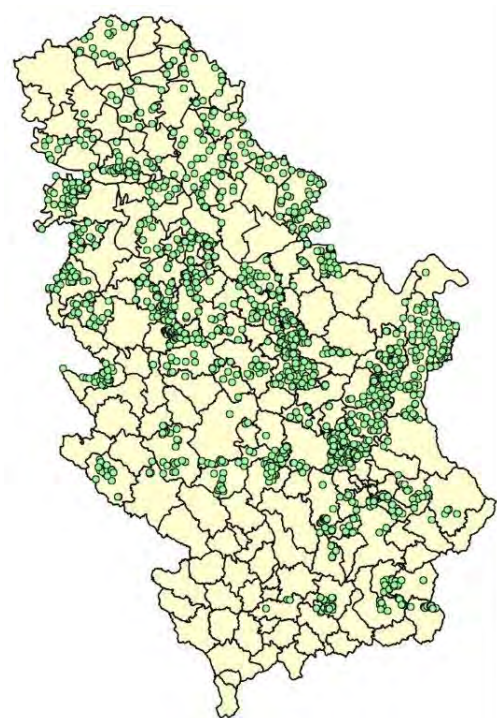
У складу са чланом 4. Закона о управљању отпадом прописана је обавеза јединица локалне самоуправе да израде попис неуређених депонија на свом подручју и израде пројекте санације и рекултивације за постојеће несанитарне депоније – сметлишта, у складу са законом.

Правилник о начину вођења и изгледу евиденције депонија и сметлишта на подручју јединице локалне самоуправе ("Службени гласник РС", број 18/18) је донет и информација о томе достављена је свим локалним самоуправама.

Према подацима добијеним од 97 јединица локалних самоуправа, на њиховој територији ЈКП организовано одлажу отпад на 90 несанитарних депонија (сметлишта) лоцираних на 76 општина. То су углавном депоније којима је у складу са Стратегијом о управљању отпадом предвиђено санирање и затварање.

На основу достављених података из 94 локалне самоуправе на територији Републике Србије има регистрованих 1711 старих и дивљих депонија. (Слика бр. 5)

Комплетно попуњене упитнике је послало 90 општина, док 48 општина није послало никакве податке.

Слика 5. Локације дивљих депонија у Републици Србији

Слика 5. Локације несанитарних депонија у Републици Србији

ДОЗВОЛЕ ЗА УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ

У складу са Законом о управљању отпадом, надлежни органи (Министарство, Секретаријат АП Војводине и локалне самоуправе) издају дозволе, воде регистар издатих дозвола и податке из регистра дозвола достављају Агенцији за заштиту животне средине. Агенција води регистар издатих дозвола за управљање отпадом на територији Републике Србије. База је доступна на интернет страници Агенције за заштиту животне средине.

Регистар издатих дозвола за управљање отпадом крајем јула месеца 2019. године садржи 2064 важећих дозвола. Број дозвола је смањен у односу на исти период 2016 и 2017 године. Разлог за смањење је да одређени број дозвола за сакупљање и транспорт које важе 5 година истекао, а предузећа их нису обновила, а одређене дозволе су и одузете оператерима.

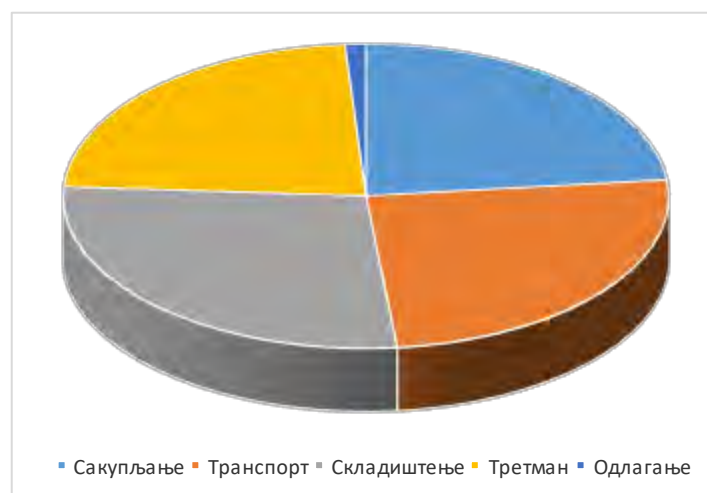
Преглед важећих дозвола за управљање отпадом је дат на слици 6., а приказ дозвола по делатностима на слици 7.

Преглед важећих дозвола за управљање отпадом

ажурирано:
30.07.2019.

	МИНИСТАРСТВО			АП ВОЈВОДИНА			ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ
	Укупно	Неопасан	Опасан	Укупно	Неопасан	Опасан	Неопасан
Сакупљање	640	609	191	56	51	17	139
Транспорт	689	664	154	65	61	17	143
Складиштење	164	137	127	98	88	49	727
Третман	157	130	112	80	78	31	584
Одлагање	3	3	1	3	2	2	34
Укупан број дозвола по надлежном органу	1003			166			895
Укупно издатих дозвола	2064						

Слика 6. Преглед важећих дозвола за управљање отпадом

Слика 7. Приказ дозвола по делатностима

На интернет страници Агенције урађен је посебан портал намењен претрази издатих дозвола. Произвођачи отпада, као и други власници отпада, могу да претражују базу података издатих дозвола у циљу проналажења будућих партнера за управљање отпадом.

На слици 8. је дат приказ портала Дозвола за управљање отпадом.

Током 2016. године у оквиру Националног регистра извора загађивања, направљен је и регистар одузетих дозвола за управљање отпадом. До 25. августа 2019. је евидентирано укупно 89 одузетих дозвола. Слика 9.

Слика 9. Регистар одузетих дозвола за управљање отпадом

ПИБ	Назив предузећа	Регистарски број дозволе	Број досијеа	Надлежни орган	Датум одузимања дозволе
106549927	ЕКО-21 DOO DOBRICA	198/1	19-00-00775/20015-16	Ministarstvo	10.11.2016.
106549927	ЕКО-21 DOO DOBRICA	198	19-00-00529/2010-02	Ministarstvo	10.11.2016.
102192352	TIGAR TYRES	148	19-00-00338/2010-02	Ministarstvo	15.11.2016.
107783285	DELTA EKO SISTEM	712	19-00-00320/2011-02	Ministarstvo	13.12.2016.
101832251	VLAMI	035.1	501.6-29/2012- V-04	Grad Beograd	29.9.2016.
101832251	VLAMI	35	501.6-117/2011-V-04	Grad Beograd	29.9.2016.
104461405	EUREKA GROUP DOO BEOGRAD - U STEČAJU	578	19-00-00530/2010-02	Ministarstvo	20.4.2017
106867719	OBNOVA-METALI	1179	19-00-00356/2013-05	Ministarstvo	24.3.2017
108137871	IST FORWARDING AND RIVER-MARITIME COMPANY	1505	19-00-00238/2014-16	Ministarstvo	24.3.2017
109390378	STEFAN ULJE	63	501-204/2016-05	Grad Smederevo	25.8.2017.
109354738	ЂOKOVIĆ	116	501.6-30/2016-V-04	Grad Beograd	12.4.2017.
104458581	REPRO-MIS	60	501.6-102/2010-V-04	Grad Beograd	28.9.2016.
104458581	REPRO-MIS	60/1	501.6-43/13-V-04	Grad Beograd	28.9.2016.
104458581	REPRO-MIS	60/2	501.6-10/2015-V-04	Grad Beograd	28.9.2016.

Управљање отпадом у Републици Србији у периоду 2011-2018. година

104458581	REPRO-MIS	60/3	501.6-2/2016-V-04	Grad Beograd	28.9.2016.
107097252	EMPORIO TEAM DOO	62	501-71/2016-05	Grad Smederevo	19.05.2017.
101209325	GP SLOBODA	52	501.6-17/2012- V-04	Grad Beograd	16.9.2016.
108382382	IMMO RECYCLING	100	501.6-27/2014-V-04	Grad Beograd	16.9.2016.
108243822	PET4PET	96	501.6-13/2014-V-04	Grad Beograd	29.9.2016.
100835453	MALI SERVIS	42	501.6-84/2011-V-04	Grad Beograd	10.04.2013.
100183092	IMAGE-Z	49	501.6-35/2011-V-04	Grad Beograd	06.03.2013.
101258359	DRVOPLAST	4	VIII 501-141/10	Grad Kraljevo	15.01.2016.
108251715	JOVAN PLAST	BP57289/2015	UO-1/2015; VI-08-501-272/2015	Grad Subotica	04.12.2017.
106957120	ALBA METALI SRB	109	501.6-2/2015-V-04	Grad Beograd	20.12.2016.
101752464	INOS-METALOPROMET SUBOTICA	47499/06	IV-10-501-174/10	Grad Subotica	07.12.2015.
100971137	MITROVIĆ I DR. PROMET	8	501-33/2011-08	Grad Smederevo	26.10.2017.
105592289	OPŠTA BOLNICA VRBAS	198	130-501-768/2012-06 za sakupljanje i transport	AP Vojvodina	28.12.2017.
100652086	VETERINARSKI SPECIJALISTIČKI INSTITUT ZRENJANIN	174	130-501-2163/2013-05 za sakupljanje i transport	AP Vojvodina	26.12.2017.
100849634	VETERINARSKI SPECIJALISTIČKI INSTITUT SUBOTICA	166	130-501-825/2012-06 za sakupljanje i transport	AP Vojvodina	26.12.2017.
105539565	OPŠTA BOLNICA"ĐORĐE JOVANOVIĆ" ZRENJANIN	182	130-501-1674/2013-05 za sakupljanje i transport	AP Vojvodina	26.12.2017.
106481503	OPŠTA BOLNICA PANČEVO	184	130-501-1766/2011-06 za sakupljanje i transport	AP Vojvodina	26.12.2017.
107313893	DADO METAL	128752/11	IV-05-I-501-282/2013	Grad Subotica	22.1.2018.
106723474	ENERGY ZAMNA	1200	19-00-00391/2013-05	Ministarstvo	1.12.2017.
105833388	PROHEMA SRB	1652	19-00-00176/2015-16	Ministarstvo	30.11.2017.
105170948	STEP TRANS	149	130-501-2715/2011-06	AP Vojvodina	23.2.2018.
105281931	EKOKARIKA	584	19-00-00743/2010-02	Ministarstvo	16.5.2018.
106771234	MEDICAL WAVE DOO BEOGRAD	1210	19-00-00205/2013-05	Ministarstvo	08.05.2018.
106549927	EKO-21	1787	19-00-00967/2015-16	Ministarstvo	22.05.2018.
105170948	STEP TRANS	758/1	19-00-00892/1/2016-16	Ministarstvo	22.05.2018.
106549927	EKO-21	1788	19-00-00968/2015-16	Ministarstvo	25.5.2018.
106363565	SOKO SISTEM	664	19-00-00589/2011-02	Ministarstvo	18.2.2016.
102255649	BARIAN COMMERCE BB	768	19-00-00751/2011-02	Ministarstvo	14.6.2018.
102026930	EKOTANK	905	19-00-00218/2011-02	Ministarstvo	20.6.2018.
105629044	METAL-RADOIČIĆ	1	351-840/2010-02	Opština Rekovac	18.7.2018.
107615259	EKOTANK - PLUS	1186	19-00-00118/2013-05	Ministarstvo	16.7.2018.
100905167	CUPPER-RECYCLING	7	1	Grad Pančevo	07.08.2018.
101863730	BEOTOK	033/1	19-00-00268/2015-16	Ministarstvo	08.08.2018.
101832251	VLAMI	197	19-00-00490/2010-02	Ministarstvo	12.09.2018.
100136797	DEKONTA	910	19-00-00227/2011-02	Ministarstvo	28.9.2018.
100424220	SMITRAN TRADE	1742	19-00-00796/2015-16	Ministarstvo	25.10.2018.
106249346	MOTINKOP	1259	19-00-00041/2013-05	Ministarstvo	16.11.2018.
108479156	RILJ-EKO	1492	19-00-00213/2014-16	Ministarstvo	03.12.2018.
108545413	DSD METAL	1490	19-00-00150/2014-16	Ministarstvo	03.12.2018.
108225183	JP ČISTOĆA VLASOTINCA	1425	19-00-00233/2014-05	Ministarstvo	09.10.2018.
108414220	PAN-RECIKLAŽA	1406	19-00-00128/2014-05	Ministarstvo	01.11.2018.
101016158	ARHIFARM	864	19-00-00080/2010-02	Ministarstvo	26.11.2018.
107614045	DUFERCO S RECYCLING	31	501-89/14-05-III	Grad Kragujevac	7.12.2018.
101181032	CHEMOL	367	19-00-00156/2010-02	Ministarstvo	14.12.2018.
108945181	NO WASTE	1880	19-00-00425/2016-16	Ministarstvo	18.12.2018.
102037510	RASTOŠNICA PROMET	2059	19-00-00192/2017-16	Ministarstvo	10.1.2019.
100348642	ZAVOD ZA ZDRAVSTVENU ZAŠTITU RADNIKA "ŽELEZNICE SRBIJE"	1488	19-00-00152/2014-16	Ministarstvo	18.12.2018.
108299297	VOLK SERB DOO	1639	19-00-00238/2015-16	Ministarstvo	17.01.2019.

Управљање отпадом у Републици Србији у периоду 2011-2018. година

108299297	VOLK SERB DOO	1680	19-00-00457/2015-16	Ministarstvo	17.01.2019.
101020766	BUCK	1454	19-00-00079/2014-16	Ministarstvo	16.01.2019.
101701911	OLD GOLD	241	140-501-949/2016-1	AP Vojvodina	11.2.2019.
104688034	RECYCLE	2055	19-00-00484/2016-16	Ministarstvo	5.2.2019.
107361047	EKO-RADOIČIĆ	2	501-12-840/2013-02	Opština Rekovac	11.2.2019.
105877969	GEMMAX GRADNJA DOO NOVI SAD	247	140-501-267/2017-05	AP Vojvodina	1.3.2019.
105173059	AGENCIJA ENIGMA PLUS	211	130-501-2035/2014-05	AP Vojvodina	20.3.2019.
101844046	MITAR ČANČAR PREDUZETNIK, AUTO OTPAD ER.M	117	130-501-02013/2010	AP Vojvodina	20.3.2019.
106055595	ZVONKO KUKOLJ PR, AUTOPREVOZNIK	186	130-501-1161/2014-05	AP Vojvodina	20.3.2019.
109376288	GOLD ELEKTRONIK	003/17	501-7-3/2017-18	Grad Šabac	8.2.2019.
111138813	ANKA CAR PR	2401	19-00-00758/2018-06	Ministarstvo	26.3.2019.
108040956	NUKLEUS-KONSALTING	1502	19-00-00227/2014-16	Ministarstvo	4.4.2019.
101382104	KREMENKOP RADNJA ZA RAD SA GRAĐEVINSKIM MAŠINAMA	249	140-501-825/2017-05	AP Vojvodina	8.5.2019.
106398479	TALUM	66	501.6-38/2012-V-04	Grad Beograd	13.5.2019.
103641855	HIGIA	233	130-501-937/2016-05	AP Vojvodina	14.5.2019.
109761908	NIKOLA BOŠKOV PR PUČAN-KOMERC	248	140-501-1386/2016-05	AP Vojvodina	19.11.2018.
104114027	KEMIS	165	130-501-1755/2012-06	AP Vojvodina	24.4.2019.
100219607	ECOTEQ	1106	19-00-00844/2011-02	Ministarstvo	27.6.2019.
106771234	MEDICAL WAVE	594/1	19-00-00342/2016-16	Ministarstvo	26.12.2018.
107617272	RADKOM BGD	56	501-98/2015-05	Grad Smederevo	23.10.2017.
108525846	GAŠPAR-PROM	215	130-501-1256/2014-05	AP Vojvodina	20.08.2019.

АМБАЛАЖА И АМБАЛАЖНИ ОТПАД

На основу Закона о амбалажи и амбалажном отпаду и Правилника о обрасцима извештаја о управљању амбалажом и амбалажним отпадом у Агенцији за заштиту животне средине почело је 2010. године прикупљање и обрада података о амбалажи и амбалажном отпаду. Систем управљања амбалажом и амбалажним отпадом у складу са Законом је представљен на слици 10.

Слика 10. Систем управљања амбалажом и амбалажним отпадом у складу са Законом

Дозволу за управљање амбалажним отпадом има 7 оператора СЕКОПАК, ЕКОСТАР ПАК, ДЕЛТА-ПАК, ЦЕНЕКС, ТЕХНО ЕКО ПАК, ЕКОПАК СИСТЕМ и УНИ ЕКО ПАК. Оператер Уни еко пак дозвола за управљање амбалажним отпадом добио је августа 2018. године, па самим тим није учествовао у извештавању за извештајну 2018. годину.

У табели 21. је дат преглед предузећа која извршавају своју законску обавезу по годинама.

Табела 21. Преглед по годинама предузећа која извршавају законску обавезу

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Број предузећа укључених у системе	492	1069	1306	1462	1616	1722	1771	1859	1893
Број предузећа која сама управљају својим отпадом	1	1	/	/	/	/	/	/	/
Број предузећа ван система	263	324	232	262	268	244	277	256	257
УКУПНО	756	1394	1538	1724	1884	1966	2048	2115	2150

Поређењем достављених извештаја оператора система управљања амбалажним отпадом, предузећа која самостално управљају амбалажним отпадом (дозвола за сопствено управљање), као и предузећа ван система, може се закључити:

- ☺ да се укупан број предузећа која испуњавају законску обавезу повећава,
- ☺ све већи број предузећа преноси своје обавезе на националне оператере.

Управљање отпадом у Републици Србији у периоду 2011-2018. година

У табели 22. је дат приказ укупних количина амбалаже која је стављена на тржиште Републике Србије по годинама.

Табела 22. Количина амбалаже која је стављена на тржиште Републике Србије по годинама

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Предузећа у системима (t)	294014,9	334257,0	340409,3	317327,3	324408,6	339695,7	344661,8	355837,5	356422,7
Предузећа која сама управљају својим отпадом (t)	6531,2	3736,9	*	*	*	*	*	*	*
Предузећа ван система (t)	2790,7	5662,7	3836,7	4257,5	8607,9	4377,8	4209,7	2081,4	2532,6
УКУПНО	303336,8	343656,6	344246,0	321584,8	333016,5	344073,5	348871,5	357918,9	358955,3

* Предузеће са дозволом за самостално управљање амбалажним отпадом пренело је 2012. године своје обавезе на националне оператере

Анализом достављених података о количинама амбалаже пласиране на тржиште Републике Србије може се закључити:

- ☺ пријављена количина амбалаже пласиране на тржиште је у порасту, што указује на све веће поштовање законске обавезе од стране предузећа,
- ☺ највећа количина амбалаже пласирана на тржиште Републике Србије збринута је од стране националних оператера.

У табели 23. су дате количине преузетог и поновно искоришћеног амбалажног отпада по годинама.

Табела 23. Количине преузетог и поновно искоришћеног амбалажног отпада

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Оператери система управљања амбалажним отпадом (t)	15294,0	49764,8	67915,8	87950,2	102672,5	134969,9	155753,0	182393,3	200857,1
Предузећа која сама управљају својим отпадом (t)	171,0	222,8	/	/	/	/	/	/	/
УКУПНО	15465,0	49987,6	67915,8	87950,2	102672,5	134969,9	155753,0	182393,3	200857,1

На слици 11. је дат приказ Кретања количина амбалаже стављене на тржиште и поново искоришћеног амбалажног отпада у периоду 2010 – 2017. година.

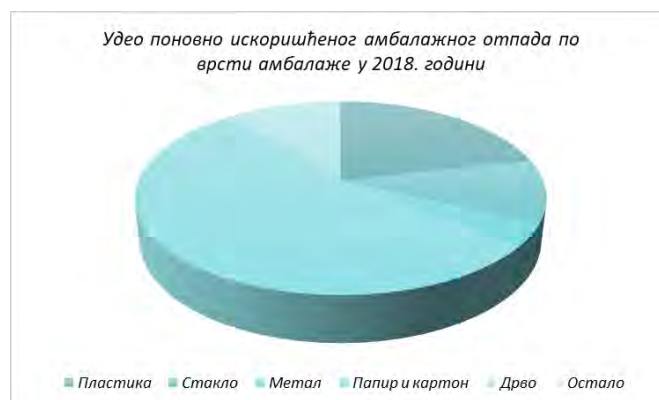

Слика 11. Кретање количина амбалаже стављене на тржиште и поново искоришћеног амбалажног отпада

Анализом података за прикупљени и поново искоришћени амбалажни отпад од стране оператора и предузећа са дозволом за самостално управљање амбалажним отпадом, закључује се:

- ☺ повећава се количина амбалажног отпада која је преузета и поново искоришћена,
- ☺ укупна количина преузетог амбалажног отпада је предата на поновно искоришћење.

Удели појединих врста амбалаже у укупној количини амбалаже у 2018. години је приказан на слици 12.

Слика 12. Удели појединих врста амбалаже у укупној количини амбалаже у 2018. години

На основу Плана смањења амбалажног отпада из Уредбе о утврђивању плана смањења амбалажног отпада за период од 2015. до 2019. године (Службени гласник РС, бр. 88/09) и Уредбе о утврђивању плана смањења амбалажног отпада за период од 2015. до 2019. године, може се закључити:

- ☺ да су сви оператори система управљања амбалажним отпадом испунили опште националне циљеве за 2018. годину,
- ☺ остварени су специфични циљеви за 2018. годину прописани Уредбом. (Табела 24.)

Табела 24. Преглед остварености општих циљева за поновно искоришћење отпада

ОПЕРАТЕР	ОПШТИ ЦИЉЕВИ								
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	5%	10%	16%	23%	30%	38%	44%	50%	55%
СЕКОПАК	5,2	13,9	17,4	23,3	31,6	39,7	44,6	50,9	55,2
ЕКОСТАР ПАК	5,3	15	21	31,9	31,3	38,5	44,2	50,8	57,3
ДЕЛТА ПАК	5	24,7	29,9	29,0	32,3	40,8	48	61,4	59,9
ЦЕНЕКС	/	/	/	27,4	30,3	48,6	52,6	50,4	55,4
ТЕХНО ЕКО ПАК	/	/	29,6	23,2	31,7	39,4	46,8	51,3	56,9
ЕКОПАК СИСТЕМ	/	/	/	/	39,7	46,4	48,1	51,8	57,6
ПРОСЕЧНА ВРЕДНОСТ	5,2	14,9	19,9	27,7	31,6	42,3	47,4	52,8	57,1

ПРОИЗВОДИ КОЈИ НАКОН УПОТРЕБЕ ПОСТАЈУ ПОСЕБНИ ТОКОВИ ОТПАДА

Подаци о посебним токовима отпада се достављају у складу са одредбама Уредбе о производима који после употребе постају посебни токови отпада, обрасцу дневне евиденције о количини и врсти произведених и увезених производа и годишњег извештаја, начину и роковима достављања годишњег извештаја, обвезницима плаћања накнаде, критеријумима за обрачун, висину и начин обрачунавања и плаћања накнаде ("Службени гласник РС", бр. 54/2010, 86/2011, 41/2013 - др. правилник и 3/2014)

Производи који после употребе постају посебни токови отпада јесу:

1. гуме од моторних возила (аутомобила, аутобуса, камиона, моторцикала и др.), пољопривредних и грађевинских машина, приколица, вучених машина и других машина и уређаја и остали слични производи;
2. производи који садрже азбест;
3. батерије или акумулатори;
4. сва минерална и синтетичка уља и мазива која више нису погодна за првобитну намену, а нарочито коришћена моторна уља и уља за мењаче, као и минерална уља за подмазивање, уља за турбине, хидраулична уља и остала минерална или синтетичка уља, као и свако уље које настаје обављањем угоститељске и туристичке делатности, у индустрији, трговини и другим сличним делатностима у којима се припрема више од 50 obroka дневно, као и отпадни муљ из производње јестивог уља;
5. електрични и електронски производи чији рад зависи од електричне струје или електромагнетних поља, као и производи намењени за производњу, пренос и мерење струје и електромагнетних поља, за коришћење код напона који не прелази 1000 V за наизменичну струју и 1500 V за једносмерну струју;
6. возило категорије М1 (моторно возило за превоз путника - путничко возило које, осим седишта возача има још највише осам седишта) или N1 (моторно возило за превоз терета - теретно возило чија највећа дозвољена маса није већа од 3,5 t), моторно возило са три точка, осим моторних трицикала (категирија L5 - тешки трицикл) и њихови неупотребљиви или одбачени делови.

Број предузећа која су доставила извештај о производима који након употребе постају посебни токови отпада је евидентиран у информационом систему Националног регистра извора загађивања и приказан је у табели 25.

Табела 25. Број предузећа која су доставила извештај о производима који након употребе постају посебни токови отпада

Година	Број предузећа *
2013	4854
2014	6752
2015	7369
2016	7719
2017	8335
2018	8329

* Достављено до 19.08.2018.

Увоз појединих врста производа који након употребе постају посебни токови отпада су приказани у табелама од 26. до 31.

Табела 26. Гуме

Година	Укупна пријављена количина (комади)	Укупна пријављена количина (t)	Кориговане количине након уочене грешке у достављеним подацима * (t)
2011.	160551	23151,6	
2012.	156649	23259,8	
2013.	22936	38857,0	
2014.	37565	33548,5	
2015.	41562	*125070,6	*30887,6
2016.	57971	33066,4	
2017.	64014	32152,2	
2018.	47781	35760,7	

* Предузеће је пријавило количине у килограмима уместо у тонама. За потребе овог извештаја је ова количина коригована у складу са подацима Управе царина.

Табела 27. Азбест

Година	Укупна количина
	(t)
2011.	26,49
2012.	5,18
2013.	3,50
2014.	0,07
2015.	0,03
2016.	0,0005
2017.	0,0098
2018.	/

Табела 28. Батерије и акумулатори

Година	Стартери (t)	Преносне батерије или акумулатори (t)	Индустријске батерије и акумулатори (t)	Укупно (t)
2011.	9478,03	537,85	4016,52	14032,40
2012.	8474,55	512,96	3685,41	12672,92
2013.	10398,08	584,77	3825,77	14808,62
2014.	8997,73	590,99	3003,82	12592,54
2015.	9907,34	622,17	2739,12	13268,63
2016.	9388,7	530,5	3491,2	13410,5
2017.	9197,7	557,4	4325,0	14080,2
2018.	7365,2	556,5	6323,1	14244,8

Табела 29. Уља

Година	Укупна количина (l)	Укупна количина (t)
2011.	23968490,49	14614,28
2012.	19527292,53	16502,64
2013.	19092040,74	18320,48
2014.	17029009,90	20767,05
2015.	21495817,06	20768,33
2016.	21926658,8	16971,2
2017.	20492853,7	17699,1
2018.	21093163,3	19097,9

Табела 30. Електрични и електронски производи

Година	Укупна количина (комади)	Укупна количина (t)
2011.	10146146	18836,67
2012.	9327921	8858,73
2013.	11492390	9199,82
2014.	25199706	12234,25
2015.	16187255	9997,29
2016.	14199562	10086,6
2017.	16271525	11611,2
2018.	19102376	12643,6

Табела 31. Возила

Година	Укупна количина (t)
19.11.-31.12.2011.	743,73
2012.	34428,74
2013.	75040,92
2014.	282709,27
2015.	122212,98
2016.	200854,1
2017.	208505,8
2018.	113180,4

Управљање отпадом од производа датих у табелама од 32 до 37 у периоду 2011 – 2018 година је приказано у табелама

Табела 32. Отпадне гуме

Године	Одложен отпад (t)	Третиран отпад (t)	Извезен отпад (t)	Увезен отпад (t)
2011	/	30984	/	/
2012	/	34114	/	532
2013	/	30150	/	496
2014	/	28766	/	781
2015	/	32400	/	537
2016	46	42422	/	247
2017	/	47955	/	246
2018	177	53340	/	180

Табела 33. Отпадни азбест

Године	Одложен отпад (t)	Третиран отпад (t)	Извезен отпад (t)	Увезен отпад (t)
2011	/	310	315	/
2012	306	43025	/	/
2013	279	30	/	/
2014	1647	/	/	/
2015	287	28	/	/
2016	963	/	/	/
2017	495	/	/	/
2018	246	/	/	/

Табела 34. Отпадне батерије и акумулатори

Године	Одложен отпад (t)	Третиран отпад (t)	Извезен отпад (t)	Увезен отпад (t)
2011	/	5295	/	/
2012	/	18322	2282	1952
2013	/	14059	4988	303
2014	/	10910	15427	24
2015	/	10227	14637	/
2016	/	9407	5249	163
2017	/	13093	5005	1081
2018	/	10539	5826	996

Табела 35. Отпадна уља

Године	Одложен отпад (t)	Третиран отпад (t)	Извезен отпад (t)	Увезен отпад (t)
2011	/	5304	5	/
2012	/	3411	1304	/
2013	/	8245	79	/
2014	/	10136	/	/
2015	/	3042	245	/
2016	/	4343	116	/
2017	/	5967	41	/
2018	/	5042	186	/

Табела 36. Електрични и електронски отпад

Године	Одложен отпад (t)	Третиран отпад (t)	Извезен отпад (t)	Увезен отпад (t)
2011	/	7084	793	/
2012	62	10601	1381	/
2013	/	18998	2799	/
2014	0,1	20972	240	/
2015	/	27351	2311	/
2016	56	37004	3293	/
2017	/	34210	2827	/
2018	11	32615	2408	/

Табела 37. Отпадна возила

Године	Одложен отпад (t)	Третиран отпад (t)	Извезен отпад (t)	Увезен отпад (t)
2011	/	/	/	/
2012	/	/	/	/
2013	/	2583	/	/
2014	/	1914	184	/
2015	/	603	486	/
2016	/	1736	/	/
2017	/	1458	/	/
2018	/	2548	/	/

МЕДИЦИНСКИ И ВЕТЕРИНАРСКИ ОТПАД

На основу података достављених од стране здравствених установа за количине отпада из здравствене заштите људи и животиња евидентиране су количине створеног отпада приказане у табели по годинама.

У табели 38. је дата укупна количина медицинског и ветеринарског отпада по годинама за период 2011 – 2018. година.

Табела 38. Укупна количина медицинског и ветеринарског отпада по годинама

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Количина медицинског и ветеринарског отпада (t/god)	2852,8	2519,3	2455,3	2872,7	2822,0	2824,2	2963,8	3801,1

Установе које у току своје делатности стварају отпад од здравствене заштите људи и животиња, су пријавиле да су током 2018. године произвеле 3.801,13 t отпада из групе 18. Наставља се тренд повећања броја извештаја, па је услед тога количина отпада повећана у односу на претходну годину.

Произведени медицински и ветеринарски отпад по индексним бројевима је дат у табели 39.

Табела 39. Произведени медицински и ветеринарски отпад у периоду 2011-2017.

Индексни број	Опис отпада	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
18 01 01	оштри инструменти (изузев 18 01 03)	172,02	165,54	106,87	149,06	167,15	170,32	153	150,82
18 01 02	делови тела и органи укључујући и кесе са крвљу и крвне продукте (изузев 18 01 03)	57,26	48,43	37,65	44,30	50,22	45,70	44,17	42,49
18 01 03*	отпади чије сакупљање и одлагање подлеже посебним захтевима због спречавања инфекције	2465,43	2053,12	2199,08	2583,18	2470,33	2491,97	2610,62	3421,84
18 01 04	отпади чије сакупљање и одлагање не подлеже посебним захтевима због спречавања инфекције	57,3	136,04	40,85	36,48	52,19	33,71	38,69	39,16
18 01 06*	хемикалије које се састоје од или садрже опасне супстанце	23,18	28,63	11,69	6,27	22,86	18,07	18,24	19,98
18 01 07	хемикалије другачије од оних наведених у 18 01 06	21,11	5,02	2,53	1,00	0,00	0,00	0,00	0
18 01 08*	цитотоксични и цитостатични лекови	4,82	5,25	5,011	6,27	15,09	19,48	31,37	40,27
18 01 09	лекови другачији од оних наведених у 18 01 08	30,08	53,97	22,03	6,49	4,94	6,58	9,15	7,29
18 01 10*	отпадни амалгам из стоматологије	0,20	0,02	0,01	0,00	0,00	1,03	0,03	0,07
	УКУПНО 18 01	2831,20	2495,99	2425,71	2833,05	2782,79	2785,82	2905,27	3721,92
18 02 01	оштри инструменти (изузев 18 02 02)	0,01	1,80	0,16	0,23	0,08	2,01	1,24	0,06
18 02 02*	отпади чије сакупљање и одлагање подлеже посебним захтевима због спречавања инфекције	7,42	5,84	15,53	27,33	33,57	33,06	40,11	60,03
18 02 03	отпади чије сакупљање и одлагање не подлеже посебним захтевима због спречавања инфекције	12,88	14,48	8,93	2,59	2,10	2,34	14,9	16,12

Управљање отпадом у Републици Србији у периоду 2011-2018. година

18 02 05*	хемикалије које се састоје од или садрже опасне супстанце	0,35	0,35	0,00	0,11	0,11	0,00	0,6	1,8
18 02 06	хемикалије другачије од оних наведених у 18 02 05	0,00	0,00	0,00	5,00	0,00	0,00	0,00	0,00
18 02 07*	цитотоксични и цитостатични лекови	0,6	0,4	0,43	0	0	0,03	0,83	0,47
18 02 08	лекови другачији од оних наведених у 18 02 07	0,36	0,41	4,58	4,40	3,35	0,92	0,89	0,72
	УКУПНО 18 02	21,62	23,29	29,64	39,66	39,20	38,36	58,57	79,21
	Укупно група 18	2852,81	2519,28	2455,35	2872,71	2821,98	2824,18	2963,84	3801,13

Највише отпада чини отпад чије сакупљање и одлагање подлеже посебним захтевима због спречавања инфекције и то просечно за наведени период од 3.4 хиљаде тона.